



---

## Kazimierza Pużaka

---

**Dzielnice:** Ursus

**Osiedla:** Skorosze

**Atrybuty:** Nazwy pamiątkowe Politycy

**Rok utworzenia nazwy:** 1991

---

### Opis

**Kazimierz Pużak** (1883-1950) - działacz socjalistyczny, poseł. Pochodził z ukraińskiej rodziny, przyszedł na świat w Tarnopolu. W rodzinnym mieście uczęszczał do gimnazjum, gdzie założył swoją pierwszą tajną, bardzo radykalną organizację patriotyczną. Prześladowany, ukrył się we Lwowie, gdzie w 1904 roku wstąpił w szeregi PPS. Po zdaniu matury został studentem Wydziału Prawa i Umiejętności Politycznych miejscowego uniwersytetu, jednak dość szybko porzucił naukę, przedkładając działalność polityczną, szczególnie kolportaż nielegalnych czasopism na teren Królestwa Polskiego. Będąc jednym z bliskich współpracowników Józefa Piłsudskiego założył wraz z nim Frakcję Rewolucyjną partii, z ramienia której organizował liczne akcje, w tym egzekucje na policyjnych prowokatorach. Po jednym z takich wyroków został aresztowany i skazany w 1913 roku na osiem lat ciężkich robót na Syberii. Do zsyłki nie doszło - osadzony w Warszawie, Piotrogradzie a potem Szlisselburgu - a wolność odzyskał dopiero w efekcie amnestii po obaleniu caratu. Do Polski powrócił dopiero w połowie 1918 roku, został członkiem Rady Naczelnej PPS a podczas wojny polsko-bolszewickiej przewodniczył Robotniczemu Komitetowi Obrony Warszawy. Aktywnie wspierał III powstanie śląskie. W 1919 roku wybrany posłem na Sejm Ustawodawczy, zasiadał również w ławach Sejmu I, II i III kadencji. W 1921 roku został sekretarzem generalnym Centralnego Komitetu Wykonawczego PPS (w czasie przewrotu majowego poparł Marszałka Piłsudskiego) i funkcję tę sprawował również w czasie II wojny światowej. Był jednym z inicjatorów utworzenia tajnej Polskiej Partii Socjalistycznej - Wolność, Równość, Niepodległość. Od 1944 roku z ramienia PPS-WRN zasiadał w Politycznym Komitecie Porozumiewawczym przy ZWZ AK. Przygotował też założenia deklaracji porozumienia czterech głównych stronnictw politycznych, doprowadzając do powstania Rady Jedności Narodowej (parlamentu Polskiego Państwa Podziemnego), którego został przewodniczącym. Po upadku Powstania Warszawskiego opuścił miasto. W III 1945 roku został podstępnie aresztowany przez NKWD, wywieziony do Moskwy i skazany na półtora roku więzienia w Procesie "Szesnastu". W więzieniu spędził jednak tylko cztery miesiące, po czym został zwolniony. Zaproponowano mu wówczas emigrację, z której - jako gorący patriota - nie skorzystał. Został więc kilka tygodni później ponownie aresztowany i tym razem - w procesie przywódców PPS-WRN - skazany na dziesięć lat więzienia. Odmówiwszy składania zeznań został przetransportowany do Rawicza, gdzie niespełna rok później w dziwnych okolicznościach spadł ze schodów i kilka dni później zmarł w wyniku pęknięcia aorty.

Spoczywa:

Cmentarz Powązkowski, kwatery 188, rząd III, miejsce 30.

Upamiętnienia:

Symboliczny grobowiec 10 przywódców Podziemnego Państwa Polskiego - Aleja Zasłużonych Cmentarza Powązkowskiego, grób 55 od strony zachodniej (projekt Zbigniewa Gąsiora, Stanisława Jankowskiego i Marka Moderau), odsłonięty z okazji 45 rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.

---

## Ciekawostki

**Stan obecny:**

Nr 3: w tym domu mieszkał po wojnie Tadeusz Hennel (1888-1962) - jeden z twórców Zakładów Mechanicznych "Ursus".

**Data nadania nazwy:** 1991.03.26.

Wcześniej (1957.04.07 - 1991.03.26) ulica nosiła imię Hanki Sawickiej.

---